

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych
innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sąd pierwszej instancji lub inny sąd równorzędny,”;

2) w art. 3:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji, jest właściwy również w postępowaniu dotyczącym wykonania tego orzeczenia. Jednakże w stosunku do skazanego lub sprawcy przebywającego w okręgu innego sądu właściwy w postępowaniu dotyczącym wykonania orzeczenia jest sąd równorzędny, w którego okręgu skazany lub sprawca posiada miejsce stałego pobytu, chyba że ustawa stanowi inaczej.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Jeżeli skazany jest pozbawiony wolności w tej lub innej sprawie, w postępowaniu dotyczącym wykonania wyroku skazującego na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania właściwy jest sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji.”,

c) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się również ustawy: ustawę z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 34, poz. 191, Nr 40, poz. 227, Nr 125, poz. 842 i Nr 182, poz. 1228.

„§ 3a. Na postanowienie w przedmiocie właściwości w postępowaniu wykonawczym zażalenie nie przysługuje.”;

3) w art. 6:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Skazany może składać wnioski o wszczęcie postępowania przed sądem i brać w nim udział jako strona oraz w wypadkach wskazanych w ustawie wносить zażalenia na postanowienia wydane w postępowaniu wykonawczym.”,

b) w § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Skazany, składając wnioski lub skargi, obowiązany jest do należytego wykazania zasadności zawartych w nich żądań, w szczególności do dołączenia odpowiednich dokumentów.”,

c) § 3 otrzymuje brzmienie;

„§ 3. Jeżeli wnioski, o których mowa w § 1 i 2, oraz skargi i prośby, o których mowa w § 2:

1) oparte są na tych samych podstawach faktycznych,

2) zawierają wyrazy lub zwroty powszechnie uznawane za wulgarne lub obelżywe albo gwiarę przestępców,

3) nie zawierają należytego wykazania zasadności zawartych w nich żądań

– właściwy organ może pozostawić wniosek, skargę lub prośbę bez rozpoznania.”;

4) w art. 8:

a) w § 2:

– uchyla się pkt 4,

– dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) sąd uzna to za niezbędne ze względu na okoliczności utrudniające obronę.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Skazany pozbawiony wolności może porozumiewać się ze swoim obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym podczas nieobecności innych osób, a rozmowy z tymi osobami w trakcie widzeń i rozmowy telefoniczne nie podlegają kontroli.”;

5) po art. 8 dodaje się art. 8a i 8b w brzmieniu:

„Art. 8a. § 1. Korespondencja skazanego pozbawionego wolności podlega cenzurze

i nadzorowi, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

§ 2. Korespondencja skazanego pozbawionego wolności z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym nie podlega cenzurze, nadzorowi oraz zatrzymaniu i powinna być bezzwłocznie przekazywana do adresata. Przepisy art. 73 § 3 i 4 oraz art. 225 § 3 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

§ 3. Przepis § 2 zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio do korespondencji skazanego pozbawionego wolności prowadzonej z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innymi organami państwowymi, organami samorządu terytorialnego, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Rzecznikiem Praw Dziecka oraz organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka.

Art. 8b. § 1. Rzecznik Praw Obywatelskich ma prawo wstępu w każdym czasie, bez ograniczeń, do zakładów karnych, aresztów śledczych i innych miejsc, w których przebywają osoby pozbawione wolności, oraz poruszania się po ich terenie, przeglądania dokumentów i żądania wyjaśnień od administracji tych jednostek, a także przeprowadzania podczas nieobecności innych osób rozmów z osobami pozbawionymi wolności oraz badania ich wniosków, skarg i próśb.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do prokuratora wykonującego czynności służbowe.”;

6) w art. 9:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wyrok oraz orzeczenia wydane w trybie art. 420 Kodeksu postępowania karnego stają się wykonalne z chwilą uprawomocnienia, chyba że ustawa stanowi inaczej.”,

b) po § 2 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Postanowienie w postępowaniu wykonawczym staje się wykonalne z chwilą wydania, chyba że ustawa stanowi inaczej lub sąd wydający postanowienie albo sąd powołany do rozpoznania zażalenia wstrzyma jego wykonanie.

§ 4. Złożenie wniosku o wydanie postanowienia w postępowaniu wykonawczym nie wstrzymuje wykonania orzeczenia, którego wniosek dotyczy, chyba że sąd, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, postanowi inaczej. Postanowienie w przedmiocie wstrzymania wykonania orzeczenia nie wymaga uzasadnienia.”;

7) w art. 11:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd, kierując orzeczenie do wykonania, przesyła jego odpis lub wyciąg, ze wzmianką o wykonalności, a w wypadku orzeczenia prawomocnego – z datą jego uprawomocnienia się, odpowiedniemu organowi powołanemu do wykonywania orzeczenia. Sąd przesyła dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego orzeczenie wraz z uzasadnieniem, jeżeli zostało sporządzone i nie zawiera informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Jeżeli pokrzywdzony złożył wniosek, o którym mowa w art. 168a § 1, sąd, o którym mowa w § 1, przesyła dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego ten wniosek oraz dane zawierające imię, nazwisko i adres pokrzywdzonego.”,

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd, po wydaniu wyroku skazującego, przesyła dyrektorowi aresztu śledczego lub zakładu karnego posiadane w sprawie informacje dotyczące osoby skazanego, w tym dane o uprzedniej karalności oraz zastosowanych wobec niego środkach wychowawczych lub poprawczych, informacje pozwalające na identyfikację skazanego, w szczególności numer Automatycznego Systemu Identyfikacji Daktyloskopijnej (AFIS), numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), rysopis oraz opis znaków szczególnych i tatuaży, a także zdjęcie skazanego, odpisy orzeczeń i opinii lekarskich oraz psychologicznych, w tym stwierdzających u skazanego uzależnienia od alkoholu, środków psychotropowych i odurzających, a także informacje dotyczące popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 – 203 Kodeksu karnego w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, a po uprawomocnieniu się wyroku, na wniosek dyrektora zakładu lub aresztu – również akta sądowe.”,

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W razie skazania tymczasowo aresztowanego lub osoby odbywającej karę pozbawienia wolności sąd przesyła zawiadomienie o skazaniu wraz z informacjami, o których mowa w § 2, dyrektorowi aresztu śledczego lub zakładu karnego.”;

8) w art. 13 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ wykonujący orzeczenie oraz każdy, kogo orzeczenie bezpośrednio dotyczy, może zwrócić się do sądu, który je wydał, o rozstrzygnięcie wątpliwości co do wykonania orzeczenia lub zarzutów co do obliczenia kary. Na postanowienie sądu

przysługuje zażalenie.”;

9) w art. 14 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W postępowaniu wykonawczym organ wykonujący orzeczenie może zarządzić zebranie informacji dotyczących skazanego. Organ określony w art. 2 pkt 1 – 5 wykonujący orzeczenie może także zarządzić zebranie informacji dotyczących skazanego w drodze wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego. W razie uzasadnionych wątpliwości co do tożsamości skazanego organ wykonujący orzeczenie może zażądać ustalenia jego tożsamości przez Policję.”;

10) w art. 15 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Na postanowienie w przedmiocie umorzenia lub zawieszenia postępowania wykonawczego przysługuje zażalenie.”;

11) w art. 19 po § 2 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Składający wniosek, o którym mowa w § 1, obowiązany jest do należytego wykazania zasadności zawartych w nim żądań oraz wskazania dowodów na ich poparcie, w szczególności do dołączenia odpowiednich dokumentów. W przypadku niewykonania tego obowiązku można pozostawić wniosek bez rozpoznania.

§ 4. Wniosek lub skargę rozpoznaje się w terminie 14 dni od daty wpływu do sądu, chyba że ustawa przewiduje rozpoznanie wniosku na posiedzeniu, w którym uprawnione osoby mogą wziąć udział.”;

12) w art. 20 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Sąd wyższej instancji rozpoznaje zażalenie w terminie 14 dni od daty jego przekazania przez sąd pierwszej instancji, chyba że ustawa przewiduje rozpoznanie zażalenia na posiedzeniu, w którym uprawnione osoby mogą wziąć udział.”;

13) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. W postępowaniu przed sądem prokurator jest stroną; w szczególności może składać wnioski, a w wypadkach wskazanych w ustawie wnosić zażalenia na postanowienia wydane w postępowaniu wykonawczym.”;

14) w art. 22:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Prokurator, skazany oraz jego obrońca, sądowy kurator zawodowy, pokrzywdzony, a także inne osoby, o których mowa w art. 19 § 1, mają prawo wziąć udział w posiedzeniu, gdy ustawa tak stanowi. W posiedzeniu sądu wyższej instancji mają prawo wziąć udział osoby, którym przysługuje prawo do udziału w posiedzeniu sądu pierwszej instancji.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Niestawiennictwo osób, o których mowa w § 1, należycie zawiadomionych o terminie i celu posiedzenia, nie wstrzymuje rozpoznania sprawy, z wyjątkiem obrońcy w wypadkach określonych w art. 8 § 2, chyba że sąd orzeka na korzyść lub zgodnie z wnioskiem skazanego.”;

15) w art. 24:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Niedopuszczalna jest zmiana lub uchylenie postanowienia, przewidzianego w § 1, na niekorzyść skazanego po upływie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia.”,

b) po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Na postanowienie wydane na podstawie § 1 przysługuje zażalenie tylko wtedy, gdy przysługiwało również na postanowienie podlegające zmianie lub uchyleniu.”;

16) w art. 37 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Na postanowienie w przedmiocie zatarcia skazania przysługuje zażalenie.”;

17) w art. 42 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Prezes sądu, upoważniony sędzia, a w toku posiedzenia sąd, może na wniosek skazanego dopuścić do udziału w postępowaniu przed sądem przedstawiciela skazanego, o którym mowa w § 1.”;

18) art. 45 – 46 otrzymują brzmienie:

„Art. 45. § 1. Jeżeli egzekucja grzywny nieprzekraczającej stu dwudziestu stawek dziennych okaże się bezskuteczna, sąd może zamienić grzywnę na pracę społecznie użyteczną, przyjmując, że dziesięć stawek dziennych jest równoważnych miesięcowi pracy

społecznie użytecznej, z zaokrągleniem, w górę, do pełnego miesiąca. Pracę społecznie użyteczną określa się w miesiącach oraz ustala wymiar godzin pracy od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym, kierując się wskazaniem zawartymi w art. 53 Kodeksu karnego.

§ 2. Do wykonywania pracy, o której mowa w § 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 53 – 58 i art. 60.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do grzywny określonej kwotowo, z tym że górna granica grzywny podlegającej zamianie nie może przekroczyć 240 000 złotych, a miesiąc pracy społecznie użytecznej jest równoważny grzywnie w kwocie do 20 000 złotych.

§ 4. Na postanowienie w przedmiocie zamiany grzywny na pracę społecznie użyteczną przysługuje zażalenie.

Art. 46. § 1. Jeżeli egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności, gdy:

- 1) skazany oświadczy, że nie wyraża zgody na podjęcie pracy społecznie użytecznej zamienionej na podstawie art. 45 albo uchyla się od jej wykonania, lub
- 2) zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną jest niemożliwa lub niecelowa.

§ 2. Zarządzając wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności przyjmuje się, że jeden dzień pozbawienia wolności jest równoważny dwóm stawkom dziennym grzywny; kara zastępcza nie może przekroczyć 12 miesięcy pozbawienia wolności, jak również górnej granicy kary pozbawienia wolności za dane przestępstwo, a jeżeli ustawa nie przewiduje za dane przestępstwo kary pozbawienia wolności, górna granica zastępczej kary pozbawienia wolności nie może przekroczyć 6 miesięcy.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do grzywny określonej kwotowo, z tym że jeden dzień pozbawienia wolności jest równoważny grzywnie w kwocie od 20 do 4.000 złotych.

§ 4. W przypadku gdy grzywna została uiszczona lub ściągnięta w drodze egzekucji tylko w części albo tylko w części została wykonana w formie pracy społecznie użytecznej, sąd zarządzając wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności określa jej wymiar według zasad przewidzianych w § 2 lub 3.

§ 5. Na postanowienie w przedmiocie zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności przysługuje zażalenie.”;

19) w art. 47 uchyla się § 3 i 4;

20) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„Art. 48. W posiedzeniu w przedmiocie zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności ma prawo wziąć udział prokurator, skazany oraz jego obrońca, a gdy skazany pozostaje pod dozorem – również sądowy kurator zawodowy, osoba godna zaufania lub przedstawiciel stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, o której mowa w art. 73 § 1 Kodeksu karnego.”;

21) uchyla się art. 49 i 50;

22) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51. § 1. Jeżeli skazany, z przyczyn od niego niezależnych, nie uiścił grzywny, egzekucja okazała się bezskuteczna, a wykonanie tej kary w innej drodze okazało się niemożliwe lub niecelowe, sąd może, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, grzywnę w całości lub części umorzyć.

§ 2. Na postanowienie w przedmiocie umorzenia grzywny przysługuje zażalenie.”;

23) uchyla się art. 52;

24) w art. 61 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Na postanowienia wydane na podstawie § 1 przysługuje zażalenie.”;

25) w art. 62 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Na postanowienie w przedmiocie odroczenia oraz odwołania odroczenia wykonania kary ograniczenia wolności przysługuje zażalenie.”;

26) w art. 63 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Na postanowienie w przedmiocie przerwy oraz odwołania przerwy w wykonaniu kary ograniczenia wolności przysługuje zażalenie.”;

27) w art. 63a dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Na postanowienie w przedmiocie zmiany formy wykonania obowiązku pracy, o którym mowa w § 1, przysługuje zażalenie.”;

28) po art. 64 dodaje się art. 64a w brzmieniu:

„Art. 64a. Na postanowienie w przedmiocie zwolnienia skazanego od reszty kary ograniczenia wolności, wydane na podstawie art. 83 Kodeksu karnego, przysługuje zażalenie.”;

29) art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. § 1. Jeżeli skazany uchyla się od odbywania kary ograniczenia wolności lub nałożonych na niego obowiązków, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności. W razie gdy skazany wykonał część kary ograniczenia wolności, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze odpowiadającym karze ograniczenia wolności pozostałej do wykonania, przyjmując, że jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności.

§ 2. W posiedzeniu ma prawo wziąć udział prokurator, sądowy kurator zawodowy, skazany oraz jego obrońca. Na postanowienie przysługuje zażalenie.”;

30) w art. 74:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Na postanowienie, o którym mowa w § 1, przysługuje zażalenie.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli po wydaniu postanowienia przez sąd penitencjarny zajdą nowe okoliczności uzasadniające zmianę rodzaju i typu zakładu karnego lub systemu terapeutycznego, decyzję w tym przedmiocie może podjąć komisja penitencjarna.”,

c) po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Na decyzje komisji penitencjarnej, o których mowa w § 1 i 2, przysługuje skarga.”;

31) w art. 76 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Na decyzje, o których mowa w § 1 pkt 1, 2, 6 i 7, przysługuje skarga.”;

32) art. 79 otrzymuje brzmienie:

„Art. 79. § 1. Skazanego na karę pozbawienia wolności sąd wzywa do stawienia się w wyznaczonym terminie w areszcie śledczym, położonym najbliżej jego miejsca stałego pobytu, wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość. Sąd może polecić doprowadzenie skazanego do aresztu śledczego bez wezwania.

§ 2. Jeżeli skazany, mimo wezwania, nie stawiał się w areszcie śledczym, sąd poleca go doprowadzić. Kosztami doprowadzenia sąd obciąża skazanego.

§ 3. Przeniesienie skazanego z aresztu śledczego do właściwego zakładu karnego następuje po decyzji klasyfikacyjnej komisji penitencjarnej.

§ 4. Jeżeli skazanym jest żołnierz, a sąd zarządza doprowadzenie go do aresztu śledczego, obowiązek doprowadzenia spoczywa na właściwych organach wojskowych.”;

33) w art. 79a § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przy przyjęciu do aresztu śledczego skazany okazuje dokument stwierdzający tożsamość, podaje dane osobowe, informuje o zmianie danych osobowych, o miejscu stałego pobytu, o uprzedniej karalności, o stanie zdrowia, a także o ciężących na nim zobowiązaniach alimentacyjnych. Skazany może być także poddany czynnościom mającym na celu jego identyfikację, w szczególności: sfotografowaniu, oględzinom zewnętrznym ciała, pobraniu odcisków oraz okazaniu innym osobom.”;

34) w art. 79b § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Skazanego przyjętego do aresztu śledczego umieszcza się w celi przejściowej, na okres niezbędny, nie dłużej jednak niż na 14 dni, dla poddania go wstępnym badaniom lekarskim, zabiegom sanitarnym i wstępnym badaniom osobopoznawczym oraz zapoznania z podstawowymi aktami prawnymi dotyczącymi wykonywania kary pozbawienia wolności i porządkiem wewnętrznym aresztu śledczego.”;

35) w art. 80 § 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„§ 1. Jeżeli tę samą osobę skazano na kilka kar skutkujących pozbawieniem wolności, wykonuje się je w takiej kolejności, w jakiej wpłynęły do wykonania orzeczenia, którymi wymierzono te kary.

§1a. Orzeczenia prawomocne wykonuje się przed orzeczeniami nieprawomocnymi. Kary porządkowe i środki przymusu wykonuje się w pierwszej kolejności. Zastępcze kary pozbawienia wolności oraz zastępcze kary aresztu za nieuiszczoną grzywnę wykonuje się w ostatniej kolejności.”;

36) w art. 86 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. W zakładzie karnym, o którym mowa w § 1, mogą odbywać karę skazani określani w art. 65 Kodeksu karnego oraz w art. 37 § 1 pkt 2 i 5 Kodeksu karnego skarbowego, jeżeli przemawiają za tym względy resocjalizacyjne.”;

37) w art. 88 po § 5 dodaje się § 5a i 5b w brzmieniu:

„§ 5a. Skazanego objętego ochroną na mocy ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o świadku koronnym (Dz. U. z 2007 r. Nr 36, poz. 232³⁾) osadza się w zakładzie karnym typu zamkniętego.

§ 5b. Skazanego z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi, w tym skazanego za przestępstwo określone w art. 197 – 203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych lub upośledzonego umysłowo, osadza się w zakładzie karnym typu zamkniętego.”;

38) w art. 88a:

a) w § 2 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) był sprawcą zgwałcenia, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu albo znęcał się nad skazanym, ukaranym lub tymczasowo aresztowanym,”

b) po § 2 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. W oddziale lub celi, o których mowa w § 1, można osadzić skazanego, o którym mowa w art. 88 § 4.

§ 4. Skazanego, o którym mowa w art. 88 § 5a, można osadzić, za jego zgodą, w oddziale lub celi, o których mowa w § 1.”;

39) w art. 90 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) korespondencja skazanych podlega cenzurze administracji zakładu karnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.”;

40) art. 100 otrzymuje brzmienie:

„Art. 100. § 1. Skazany odbywa karę we właściwym ze względu na rodzaj, typ, system wykonywania kary lub zabezpieczenie zakładzie karnym. Przeniesienie skazanego do innego właściwego zakładu karnego może nastąpić, szczególnie w przypadku:

- 1) zmiany przeznaczenia lub w celu zapewnienia warunków, o których mowa w art. 110 § 2,
- 2) zatrudnienia lub nauki,
- 3) udzielenia świadczenia zdrowotnego,
- 4) skierowania do ośrodka diagnostycznego, oddziału terapeutycznego lub oddziału dla osób, o których mowa w art. 88 § 3 i art. 212a § 2,

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1375 oraz z 2010 r. Nr 127, poz. 857 i Nr 182, poz. 1228.

- 5) udziału w czynności procesowej,
- 6) ważnych względów rodzinnych,
- 7) względów związanych z bezpieczeństwem skazanego,
- 8) konieczności zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w zakładzie.

§ 2. Dyrektor Generalny Służby Więziennej ustala miejsce odbywania kary pozbawienia wolności dla skazanego objętego ochroną na podstawie ustawy o świadku koronnym.”;

41) w art. 102 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) prowadzenia korespondencji z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innymi organami państwowymi, samorządu terytorialnego, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Rzecznikiem Praw Dziecka oraz organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka.”;

42) art. 103 otrzymuje brzmienie:

„Art. 103. Skazani mają prawo kierować skargi do organów powołanych na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka.”;

43) w art. 105 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Dyrektor zakładu karnego podejmuje decyzje dotyczące zatrzymania korespondencji w zakładach karnych typu zamkniętego i półotwartego, a w zakładach karnych typu półotwartego także cenzurowania korespondencji oraz kontrolowania rozmów w trakcie widzeń i rozmów telefonicznych, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 8 § 3 oraz w art. 8a § 2 i 3, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa zakładu lub porządku publicznego, powiadamiając o tym sędziego penitencjarnego oraz skazanego. Dyrektor zakładu karnego może zezwolić na przekazanie skazanemu ważnej wiadomości zawartej w zatrzymanej korespondencji.”;

44) w art. 105a:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W widzeniu mogą uczestniczyć nie więcej niż dwie osoby pełnoletnie. Liczba osób niepełnoletnich nie podlega ograniczeniu. Osoby niepełnoletnie mogą korzystać z widzeń tylko pod opieką pełnoletnich.”,

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. W czasie widzenia zezwala się na spożywanie artykułów żywnościowych i napojów zakupionych przez odwiedzających na terenie zakładu karnego. Artykuły żywnościowe i napoje, które nie zostały spożyte w czasie widzenia, przekazuje się osobie odwiedzającej.”;

45) w art. 113 § 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„§ 5. Na pisemny wniosek skazanego i na jego koszt przekazuje się środki pieniężne i przedmioty wartościowe pozostające do jego dyspozycji na rzecz wskazanych przez niego osób, instytucji i organizacji; w uzasadnionych przypadkach koszty przekazania może pokryć zakład karny.

§ 6. Wolne od egzekucji są:

- 1) zapomogi przyznane skazanemu przez dyrektora zakładu karnego,
- 2) środki pieniężne przyznane skazanemu ze środków, o których mowa w art. 136a § 1,
- 3) środki pieniężne wpłacone na poczet grzywny, która została zamieniona na zastępczą karę pozbawienia wolności lub zastępczą karę aresztu,
- 4) środki pieniężne otrzymane przez skazanego w danym miesiącu, w wysokości 10 % jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników.”;

46) w art. 116 w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) poddania się – niezależnie od obowiązków określonych w przepisach o zwalczaniu chorób zakaźnych, wenerycznych i gruźlicy, alkoholizmu i narkomanii – przewidzianym przepisami badaniami, leczeniu, zabiegom lekarskim, sanitarnym oraz rehabilitacji, a także badaniami na obecność w organizmie alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych, a skazany, co do którego sędzia penitencjarny zarządził przeprowadzenie badań psychologicznych lub psychiatrycznych, dodatkowo – udzielania osobom prowadzącym badania informacji o stanie zdrowia, przebytych chorobach i urazach oraz warunkach, w jakich się wychował, oraz wykonywania zleconych przez psychiatrę lub psychologa czynności niezbędnych na potrzeby badania.”;

47) w art. 116a pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) posługiwać się wyrazami lub zwrotami powszechnie uznawanymi za wulgarne lub obelżywe albo gwarą przestępców.”;

48) po art. 116a dodaje się art. 116b w brzmieniu:

„Art. 116b. § 1. Badanie w celu ustalenia w organizmie skazanego obecności alkoholu, środka odurzającego lub substancji psychotropowej przeprowadza się przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego.

§ 2. Weryfikacja badań, o których mowa w § 1, dokonanych przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego, może odbyć się za pomocą badań laboratoryjnych.

§ 3. Skazanego odmawiającego poddania się badaniu, o którym mowa w § 1, uznaje się za osobę, w której organizmie znajduje się alkohol, środek odurzający lub substancja psychotropowa.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego, ich dokumentowania oraz weryfikacji, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego przeprowadzania badań oraz zagwarantowania wiarygodności ich wyników.”;

49) w art. 118 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W wypadku sprzeciwu skazanego o dokonaniu zabiegu orzeka sąd penitencjarny. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”;

50) w art. 119 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. O obciążeniu kosztami, o których mowa w § 1, orzeka sąd penitencjarny. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”;

51) w art. 123a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Skazanemu, za jego pisemną zgodą lub na jego wniosek, dyrektor może zezwolić na nieodpłatne zatrudnienie przy pracach publicznych na rzecz organów administracji publicznej, przy pracach wykonywanych na cele charytatywne, przy pracach wykonywanych na rzecz organizacji pożytku publicznego lub przy pracach porządkowych i pomocniczych wykonywanych na rzecz jednostek organizacyjnych Służby Więziennej.”;

52) w art. 126 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Ze środków pieniężnych otrzymywanych przez skazanego, z wyjątkiem środków, o których mowa w art. 113 § 6 pkt 1 – 3, gromadzi się środki pieniężne, przekazywane skazanemu w chwili zwolnienia z zakładu karnego, przeznaczone na przejazd

do miejsca zamieszkania i na utrzymanie, do wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników; ze środków tych nie prowadzi się egzekucji i na wniosek skazanego można je przekazać na książeczkę oszczędnościową.”;

53) w art. 141a:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli tylko okoliczności na to pozwalają, dyrektor zakładu karnego udziela skazanemu zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego pod konwojem funkcjonariusza Służby Więziennej, osoby godnej zaufania lub samodzielnie, na czas nieprzekraczający 5 dni, w celu odwiedzenia poważnie chorego członka rodziny, uczestnictwa w jego pogrzebie bądź z innych humanitarnych powodów.”,

b) uchyla się § 2,

c) po § 4 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Na decyzję, o której mowa w § 1, przysługuje skarga.”;

54) w art. 144 po § 4 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Na decyzje, o których mowa w § 1, przysługuje skarga.”;

55) art. 151 otrzymuje brzmienie:

„Art. 151. § 1. Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności na okres do roku, jeżeli natychmiastowe wykonanie kary pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki. W stosunku do skazanej kobiety ciężarnej oraz osoby skazanej samotnie sprawującej opiekę nad dzieckiem sąd może odroczyć wykonanie kary na okres do 3 lat po urodzeniu dziecka.

§ 2. Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności w wymiarze do 2 lat, jeżeli liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekracza w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów; odroczenia nie udziela się skazanym, którzy dopuścili się przestępstwa z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia, skazanym określonym w art. 64 § 1 lub 2 lub w art. 65 Kodeksu karnego, a także skazanym za przestępstwa określone w art. 197 – 203 Kodeksu karnego popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych.

§ 3. Odroczenie może być udzielone kilkakrotnie, jednak łączny okres odroczenia nie może przekroczyć okresów wskazanych w § 1; okres odroczenia biegnie od dnia wydania pierwszego postanowienia w tym przedmiocie.

§ 4. Odraczając wykonanie kary pozbawienia wolności, sąd może zobowiązać skazanego do utrzymywania w okresie odroczenia kontaktu z sądowym kuratorem zawodowym w miejscu stałego pobytu, niezmienniania bez jego zgody miejsca pobytu, podjęcia starań o znalezienie pracy zarobkowej, zgłaszania się do wskazanej jednostki Policji w określonych odstępach czasu lub poddania się odpowiedniemu leczeniu lub rehabilitacji, oddziaływaniom terapeutycznym lub uczestnictwu w programach korekcyjno-edukacyjnych; art. 74 Kodeksu karnego stosuje się odpowiednio.”;

56) w art. 152 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. Wniosek o warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności może złożyć również sądowy kurator zawodowy.

§ 3. Na postanowienie w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary przysługuje zażalenie; w posiedzeniu ma prawo wziąć udział prokurator, skazany oraz obrońca, a także sądowy kurator zawodowy, jeżeli składał wniosek o wydanie postanowienia.”;

57) w art. 153:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd penitencjarny może udzielić przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności, jeżeli przemawiają za tym ważne względy rodzinne lub osobiste. Przepisy art. 151 § 3 i 4 stosuje się odpowiednio.”,

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Wniosek o udzielenie przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności może złożyć również dyrektor zakładu karnego.”,

c) uchyla się § 4,

d) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Sądem penitencjarnym właściwym miejscowo do udzielenia dalszych przerw jest sąd, który udzielił pierwszej przerwy. Jest on również właściwy do orzeczenia przerwy, o której mowa w § 3, jeżeli skazany nadal przebywa na wolności.”;

58) po art. 153 dodaje się art. 153a w brzmieniu:

„Art. 153a. § 1. W posiedzeniu w przedmiocie odroczenia lub przerwy ma prawo wziąć udział prokurator, skazany oraz jego obrońca, a także sądowy kurator zawodowy lub dyrektor zakładu karnego, jeżeli składali wniosek o wydanie postanowienia.

§ 2. Na postanowienie w przedmiocie odroczenia lub przerwy przysługuje zażalenie.”;

59) w art. 154 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli prokurator oświadczył, że sprzeciwia się udzieleniu przerwy, postanowienie o udzieleniu przerwy staje się wykonalne z chwilą uprawomocnienia.”;

60) art. 155 i 156 otrzymują brzmienie:

„Art. 155. § 1. Jeżeli przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności trwała co najmniej rok, a skazany odbył co najmniej 6 miesięcy kary – sąd penitencjarny może warunkowo zwolnić skazanego z odbycia reszty kary na zasadach określonych w art. 77 Kodeksu karnego, przy czym zwolnienie może nastąpić w każdym czasie, bez ograniczeń wynikających z art. 78 i 79 Kodeksu karnego.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli kara lub suma kar pozbawienia wolności przekracza 3 lata.

§ 3. Na postanowienie, o którym mowa w § 1, przysługuje zażalenie.

Art. 156. § 1. Odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności sąd może odwołać w razie ustania przyczyny, dla której zostało udzielone, lub w wypadku, gdy skazany nie korzysta z odroczenia w celu, w jakim zostało udzielone, albo rażąco narusza porządek prawny, jak również z powodu niewykonywania obowiązków określonych w art. 151 § 4.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności; postanowienie o odwołaniu przerwy wydaje sąd penitencjarny, który jej udzielił.

§ 3. Właściwy sąd odwołuje odroczenie lub przerwę w wykonaniu kary pozbawienia wolności, jeżeli okoliczności, o których mowa w § 1 i 2, zaistnieją po udzieleniu skazanemu pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora zawodowego, chyba że przemawiają przeciwko temu szczególne względy.

§ 4. Jeżeli w czasie przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności skazany został tymczasowo aresztowany, kara pozbawienia wolności, której odbywanie zostało przerwane, podlega wykonaniu z mocy prawa.

§ 5. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio do odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności.”;

61) po art. 158 dodaje się art. 158a w brzmieniu:

„Art. 158a. Na postanowienie w przedmiocie odwołania odroczenia lub przerwy, a także w przedmiocie wniosku o zwolnienie od wykonania kary pozbawienia wolności,

o której mowa w art. 336 § 3 i 4 Kodeksu karnego, przysługuje zażalenie.”;

62) art. 159 – 163 otrzymują brzmienie:

„Art. 159. § 1. Warunkowo zwolnionego sąd penitencjarny może w okresie próby oddać pod dozór kuratora sądowego, osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym, oraz nałożyć na niego obowiązki określone w art. 72 § 1 Kodeksu karnego, a jeżeli szkoda wyrządzona przestępstwem, za które skazany odbywa karę, nie została naprawiona, orzec obowiązek określony w art. 72 § 2 Kodeksu karnego. Wobec skazanego za przestępstwo określone w art. 197 – 203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, młodocianego sprawcy przestępstwa umyślnego, sprawcy określonego w art. 64 Kodeksu karnego, a także wobec skazanego na karę dożywotniego pozbawienia wolności dozór jest obowiązkowy.

§ 2. Warunkowo zwolniony, który nie został oddany pod dozór kuratora sądowego, jest obowiązany:

- 1) bezzwłocznie, a najpóźniej w ciągu 7 dni od zwolnienia z zakładu karnego, zgłosić się do sądowego kuratora zawodowego tego sądu rejonowego, w którego okręgu będzie miał miejsce stałego pobytu,
 - 2) do zgłaszania się do sądowego kuratora zawodowego w określonych przez niego terminach i udzielania wyjaśnień co do przebiegu okresu próby,
 - 3) niezmienniania bez zgody sądu miejsca stałego pobytu,
 - 4) wykonywania nałożonych na niego obowiązków,
- o czym sąd poucza warunkowo zwolnionego.

§ 3. W razie oddania pod dozór sąd poucza skazanego o obowiązku wynikającym z art. 169 § 2.

Art. 160 § 1. Sąd penitencjarny odwołuje warunkowe zwolnienie, jeżeli warunkowo zwolniony:

- 1) w okresie próby popełnił przestępstwo umyślne, za które orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności,
- 2) uchyla się od wykonania obowiązków, o których mowa w art. 159 § 2,
- 3) uchyla się od dozoru, wykonania nałożonych obowiązków lub orzeczonych środków karnych,
- 4) w okresie próby rażąco naruszył porządek prawny, w szczególności popełnił inne przestępstwo niż określone w pkt 1 lub została orzeczona inna kara niż określona w pkt 1.

§ 2. Sąd penitencjarny odwołuje warunkowe zwolnienie, jeżeli zwolniony, skazany za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkującej wspólnie ze sprawcą, w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, ponownie używając przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkującej wspólnie ze sprawcą.

§ 3. W razie zaistnienia przesłanek określonych w § 1 pkt 1 lub art. 75 § 3 Kodeksu karnego sądowy kurator zawodowy, a gdy skazany został oddany pod dozór osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, o której mowa w art. 159 § 1, także ta osoba lub przedstawiciel tego stowarzyszenia, instytucji lub organizacji społecznej, bezzwłocznie kieruje do sądu wnioski o odwołanie warunkowego zwolnienia. W posiedzeniu ma prawo wziąć udział prokurator, skazany oraz obrońca, sądowy kurator zawodowy, a gdy skazany pozostaje pod dozorem osoby godnej zaufania lub stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, o której mowa w art. 159 § 1, także ta osoba lub przedstawiciel stowarzyszenia, instytucji lub organizacji społecznej.

§ 4. Sąd odwołuje warunkowe zwolnienie skazanego, jeżeli okoliczności, o których mowa w § 1 pkt 2 – 4, zaistnieją po udzieleniu skazanemu pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora zawodowego, chyba że przemawiają przeciwko temu szczególne względy.

§ 5. Sąd może odstąpić od odwołania warunkowego zwolnienia, o którym mowa w § 1, w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami. Nie dotyczy to sytuacji określonej w § 1 pkt 1.

§ 6. Na postanowienie w przedmiocie odwołania warunkowego zwolnienia przysługuje zażalenie.

§ 7. W przypadku odwołania warunkowego zwolnienia nie zalicza się na poczet kary okresu spędzonego na wolności.

Art. 161. § 1. O warunkowym zwolnieniu orzeka sąd penitencjarny na posiedzeniu, które powinno odbyć się w zakładzie karnym. W posiedzeniu ma prawo wziąć udział prokurator, skazany oraz obrońca, a także inne osoby, którym służy uprawnienie do złożenia wniosku o warunkowe zwolnienie, jeżeli wniosek taki złożyły.

§ 2. Wniosek o warunkowe zwolnienie może złożyć również dyrektor zakładu karnego lub sądowy kurator zawodowy.

§ 3. Jeżeli orzeczona kara lub suma kar nie przekracza 3 lat pozbawienia wolności, wniosku skazanego lub jego obrońcy, złożonego przed upływem 3 miesięcy od wydania postanowienia o odmowie warunkowego zwolnienia, nie rozpoznaje się aż do upływu tego okresu.

§ 4. Jeżeli orzeczona kara lub suma kar przekracza 3 lata pozbawienia wolności, wniosku skazanego lub jego obrońcy, złożonego przed upływem 6 miesięcy od wydania postanowienia o odmowie warunkowego zwolnienia, nie rozpoznaje się aż do upływu tego okresu.

§ 5. Dyrektor zakładu karnego, składając wniosek o warunkowe zwolnienie, przesyła jednocześnie opinię sporządzoną przez administrację zakładu karnego zawierającą w szczególności prognozę kryminologiczno-społeczną. W innych przypadkach opinię tę dyrektor zakładu karnego przesyła na żądanie sądu penitencjarnego lub na prośbę skazanego składającego wniosek o warunkowe zwolnienie.

Art. 162. § 1. Sąd penitencjarny wysłuchuje przedstawiciela administracji zakładu karnego, a sądowego kuratora zawodowego, jeżeli składał wniosek o warunkowe zwolnienie, oraz uwzględnia ugodę zawartą w wyniku mediacji. W wypadku skazanego za przestępstwo określone w art. 197 – 203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, warunkowe zwolnienie nie może być udzielone bez zasięgnięcia opinii biegłych.

§ 2. Na postanowienie w przedmiocie warunkowego zwolnienia przysługuje zażalenie. Podlega ono rozpoznaniu w terminie 14 dni. Przepis art. 154 § 1 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Na postanowienie odmawiające udzielenia warunkowego zwolnienia przysługuje zażalenie także dyrektorowi zakładu karnego lub sądowemu kuratorowi zawodowemu, jeżeli składali wniosek o warunkowe zwolnienie.

Art. 163. § 1. W sprawach związanych z wykonaniem orzeczenia o warunkowym zwolnieniu oraz w sprawie odwołania warunkowego zwolnienia właściwy jest sąd penitencjarny, który udzielił zwolnienia, a jeżeli warunkowo zwolniony przebywa w okręgu innego sądu właściwy jest sąd penitencjarny, w którego okręgu skazany ma miejsce stałego pobytu.

§ 2. Sąd penitencjarny może, w granicach określonych w art. 80 § 1 i 2 Kodeksu karnego, zmienić okres próby. Sąd może również w okresie próby ustanawiać, rozszerzać lub zmieniać obowiązki wymienione w art. 72 § 1 Kodeksu karnego albo od wykonywania nałożonych obowiązków zwolnić, z wyjątkiem obowiązku wymienionego w art. 72 § 2 Kodeksu karnego, jak również oddać skazanego pod dozór lub od dozoru zwolnić. Wniosek o wydanie postanowienia może złożyć również sądowy kurator zawodowy.

§ 3. Wykonując orzeczenie o warunkowym zwolnieniu wobec skazanego, który nie został oddany pod dozór lub zobowiązany do wykonania obowiązków związanych z okresem próby, sąd penitencjarny stosuje odpowiednio art. 14.

§ 4. Na postanowienie wydane na podstawie § 2 przysługuje zażalenie.”;

63) w art. 165 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W okresie, o którym mowa w art. 164, skazany powinien w miarę możliwości odbywać karę we właściwym zakładzie karnym położonym najbliżej przyszłego miejsca stałego pobytu.”;

64) w art. 166 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Skazanym zwalnianym na podstawie art. 47 § 2 nie udziela się pomocy pieniężnej, chyba że szczególne względy za tym przemawiają; w takim przypadku można udzielić pomocy w postaci odzieży, bielizny, obuwia, biletu na przejazd, a także artykułów żywnościowych na czas podróży, w zakresie niezbędnym do opuszczenia zakładu karnego. Decyzję w tym zakresie podejmuje dyrektor zakładu karnego.”;

65) uchyla się art. 167;

66) art. 168 otrzymuje brzmienie:

„Art. 168. Jeżeli termin zwolnienia skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, zwolnienie to następuje w ostatnim dniu, innym niż ustawowo wolny od pracy, poprzedzającym ten termin.”;

67) w rozdziale X tytuł oddziału 13 otrzymuje brzmienie:

„Informowanie o opuszczeniu przez skazanego zakładu karnego”;

68) art. 168a otrzymuje brzmienie:

„Art. 168a. § 1. Na wniosek pokrzywdzonego, odpowiednio, sędzieja penitencjarny lub dyrektor zakładu karnego niezwłocznie zawiadamia pokrzywdzonego, jego przedstawiciela ustawowego lub osobę, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje, o zwolnieniu skazanego z zakładu karnego po odbyciu kary, o ucieczce skazanego z zakładu karnego, a także o wydaniu decyzji o udzieleniu skazanemu:

- 1) przepustki, o której mowa w art. 91 pkt 7 i w art. 92 pkt 9,
- 2) czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru lub bez konwoju funkcjonariusza Służby Więziennej albo asysty innej osoby godnej zaufania, o którym mowa w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8, art. 141a § 1 i 1a, art. 165 § 2 oraz art. 234 § 2,
- 3) przerwy w wykonaniu kary,

4) warunkowego zwolnienia.

§ 2. O prawie do złożenia wniosku, o którym mowa w § 1, poucza pokrzywdzonego sąd, kierując orzeczenie do wykonania.

§ 3. W wypadku zwolnienia z zakładu karnego po odbyciu kary skazanego z zaburzeniami preferencji seksualnych odbywającego karę pozbawienia wolności za przestępstwo określone w art. 197 – 203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z tymi zaburzeniami, a także w wypadku ucieczki takiego skazanego z zakładu karnego lub wydania orzeczenia lub decyzji, o których mowa w § 1, odpowiednio sędzia penitencjarny lub dyrektor niezwłocznie zawiadamia o tym jednostkę Policji, właściwą dla miejsca stałego pobytu skazanego.

§ 4. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio w stosunku do skazanego za przestępstwo popełnione w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa oraz skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności orzeczoną za przestępstwo umyślne w wymiarze nie niższym niż 3 lata.

§ 5. Jeżeli wobec skazanego wykonuje się kolejno kilka kar pozbawienia wolności, zawiadomienia, o których mowa w § 1 – 4, wysyła się przez cały okres trwania pozbawienia wolności.”;

69) tytuł rozdziału XI otrzymuje brzmienie:

„Prawa i obowiązki kuratora sądowego, wykonywanie dozoru, warunkowego umorzenia postępowania i warunkowego zawieszenia wykonania kary”;

70) w rozdziale XI tytuł oddziału 1 otrzymuje brzmienie:

„Prawa i obowiązki kuratora sądowego oraz dozór”;

71) w art. 169 § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„§ 3. Skazany obowiązany jest stawić się na wezwanie sądu lub kuratora sądowego i udzielać wyjaśnień co do przebiegu dozoru i wykonywania nałożonych na niego obowiązków, bez zgody sądu nie zmieniać miejsca stałego pobytu, umożliwić kuratorowi wejście do mieszkania oraz informować go o zmianie miejsca zatrudnienia.

§ 4. Dozór wykonuje się w miejscu stałego pobytu skazanego.”;

72) art. 173 otrzymuje brzmienie:

„Art. 173. § 1. Sądowy kurator zawodowy organizuje i prowadzi działania polegające na kontroli przestrzegania przez skazanego nałożonych obowiązków ustanowionych przez sąd

lub związanych z dozorem, a także inne działania mające na celu zapobieżenie powrotowi skazanego do przestępstwa i pomoc w jego społecznej readaptacji; sądowy kurator zawodowy kieruje pracą sądowych kuratorów społecznych oraz osób godnych zaufania wykonujących dozór.

§ 2. Do obowiązków sądowego kuratora zawodowego należy:

- 1) sprawowanie dozorów w stosunku do skazanego lub sprawcy,
- 2) kontrolowanie w okresie próby wykonania przez skazanego lub sprawcę nałożonych na niego obowiązków,
- 3) składanie wniosków o zmianę okresu próby w sprawach dotyczących wykonywania postanowienia o warunkowym zwolnieniu,
- 4) składanie wniosków o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego,
- 5) składanie wniosków o ustanowienie, rozszerzenie lub zmianę obowiązków w okresie próby, o zwolnienie od wykonania tych obowiązków albo o oddanie pod dozór lub zwolnienie od dozoru,
- 6) składanie wniosków o odroczenie lub o przerwę wykonania kary lub o odwołanie odroczenia lub przerwy wykonania kary,
- 7) składanie wniosków o warunkowe zwolnienie i o odwołanie warunkowego zwolnienia,
- 8) składanie wniosków o zarządzenie wykonania kary, której wykonanie warunkowo zawieszono, oraz o wykonanie kary zastępczej,
- 9) składanie wniosków dotyczących wykonania kary ograniczenia wolności,
- 10) udzielanie pomocy postpenitencjarnej,
- 11) udział w posiedzeniach sądu, w wypadkach wskazanych w ustawie,
- 12) podejmowanie czynności mających na celu przygotowanie skazanego do zwolnienia z zakładu karnego,
- 13) przeprowadzanie na żądanie uprawnionych organów postępowania wykonawczego wywiadów środowiskowych,
- 14) wykonywanie innych czynności wynikających z niniejszej ustawy oraz przepisów odrębnych.”.

§ 3. W razie zaistnienia okoliczności, określonych w art. 156 § 1 i 2 lub art. 160 § 1 pkt 2 – 4 oraz w art. 68 § 2 lub art. 75 § 2 Kodeksu karnego, sądowy kurator zawodowy może odstąpić od złożenia odpowiedniego wniosku, o którym mowa w § 2 pkt 4 oraz pkt 6 – 8, jeżeli przemawiają za tym rodzaj i stopień naruszenia uzasadniające przekonanie, że pomimo

odstąpienia od złożenia wniosku, cele środka związanego z poddaniem skazanego lub sprawcy próbie zostaną osiągnięte.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 3, sądowy kurator zawodowy udziela skazanemu lub sprawcy pisemnego upomnienia, w którym wskazuje rodzaj naruszenia oraz informuje go o skutkach niezastosowania się do upomnienia. Odpis upomnienia niezwłocznie przekazuje sądowi.

§ 5. Jeżeli po udzieleniu skazanemu lub sprawcy pisemnego upomnienia zaistnieją okoliczności wskazane w przepisach, o których mowa w § 3, sądowy kurator zawodowy składa do sądu odpowiedni wniosek, o którym mowa w § 2 pkt 4 oraz pkt 6 – 8.”;

73) po art. 173 dodaje się art. 173a w brzmieniu:

„Art. 173a. § 1. Kurator zawodowy może poddać skazanego oddanego pod dozór lub zobowiązanego do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych badaniom na obecność w organizmie alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego.

§ 2. Weryfikacja badań, o których mowa w § 1, dokonanych przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego, może odbyć się za pomocą badań laboratoryjnych.

§ 3. Skazanego odmawiającego poddania się badaniu, o którym mowa w § 1, uznaje się za osobę, w której organizmie znajduje się alkohol, środek odurzający lub substancja psychotropowa.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego oddanego pod dozór lub zobowiązanego do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, ich dokumentowania oraz weryfikacji, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego przeprowadzenia badań oraz zagwarantowania wiarygodności ich wyników.”;

74) w art. 175 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Do przedstawiciela stowarzyszenia, organizacji i instytucji stosuje się odpowiednio art. 172 i art. 173 § 2 pkt 1 – 5, 7 – 9 i 12, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

75) po art. 175 dodaje się art. 175a w brzmieniu:

„Art. 175a. § 1. Prezes właściwego sądu przyznaje stowarzyszeniu, organizacji lub instytucji, której powierzono sprawowanie dozoru, na wniosek ich przedstawiciela, miesięczny ryczałt z tytułu zwrotu kosztów ponoszonych w związku ze sprawowanym dozorem, płatny do 20 dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu sprawowania dozoru.

§ 2. Ryczałt za sprawowanie jednego dozoru wynosi od 4 % do 8 % kwoty bazowej ustalonej dla kuratorów zawodowych na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.”;

76) art. 176 otrzymuje brzmienie:

„Art. 176. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób wykonywania obowiązków i uprawnień przez kuratorów sądowych, szczegółowy sposób wykonywania obowiązków i uprawnień przez stowarzyszenia, organizacje, instytucje i osoby, którym powierzono sprawowanie dozoru, a także sposób i tryb wykonywania dozoru stosowanego w związku z orzeczonymi karami, środkami karnymi, zabezpieczającymi i profilaktycznymi oraz tryb wyznaczania przedstawicieli przez stowarzyszenia, organizacje i instytucje, uwzględniając potrzebę sprawnego wykonywania orzeczeń sądu, zapobieżenia powrotowi sprawcy do przestępstwa i wsparcia jego społecznej readaptacji.”;

77) art. 177 otrzymuje brzmienie:

„Art. 177. Wykonując orzeczenie o warunkowym umorzeniu postępowania karnego w stosunku do sprawcy, który nie został oddany pod dozór lub zobowiązany do wykonania obowiązków związanych z okresem próby, sąd stosuje odpowiednio art. 14.”;

78) art. 178 otrzymuje brzmienie:

„Art. 178. § 1. Wykonując orzeczenie o warunkowym zawieszeniu kary w stosunku do skazanego przez sąd powszechny, który nie został oddany pod dozór lub zobowiązany do wykonania obowiązków związanych z okresem próby, sąd stosuje odpowiednio art. 14.

§ 2. W posiedzeniu w przedmiocie zarządzenia wykonania kary ma prawo wziąć udział prokurator, skazany oraz jego obrońca, a gdy skazany został oddany pod dozór lub zobowiązany do wykonania obowiązków związanych z okresem próby, również sądowy kurator zawodowy, a także osoba godna zaufania lub przedstawiciel stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, o której mowa w art. 73 § 1 Kodeksu karnego, którym powierzono wykonywanie dozoru, chyba że zachodzą przesłanki zarządzenia wykonania kary

określone w art. 75 § 1 lub 3 Kodeksu karnego.

§ 3. Postanowienia o zarządzeniu wykonania kary wydane na podstawie art. 75 § 2 i 4 Kodeksu karnego stają się wykonalne z chwilą uprawomocnienia.

§ 4. Na postanowienie w przedmiocie zarządzenia wykonania kary przysługuje zażalenie.”;

79) po art. 178 dodaje się art. 178a w brzmieniu:

„Art.178a. Na postanowienie wydane na podstawie art. 74 § 2 Kodeksu karnego przysługuje zażalenie.”;

80) po art. 179 dodaje się art. 179a w brzmieniu:

„Art. 179a. Na postanowienie wydane na podstawie art. 84 § 1 Kodeksu karnego w przedmiocie uznania pozbawienia praw publicznych za wykonane przysługuje zażalenie.”;

81) po art. 186 dodaje się art. 186a w brzmieniu:

Art. 186a. Na postanowienia, wydane na podstawie art. 84 § 1 i art. 84a § 1 Kodeksu karnego w przedmiocie uznania za wykonany obowiązek lub zakazu, przysługuje zażalenie.”;

82) w art. 197 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Na postanowienie w przedmiocie sposobu podania wyroku do publicznej wiadomości prokuratorowi oraz skazanemu i jego obrońcy, a także pokrzywdzonemu, choćby nie był stroną w procesie, przysługuje zażalenie.”;

83) w rozdziale XIII Środki zabezpieczające przed art. 200 dodaje się art. 199a w brzmieniu:

„Art. 199a. W postępowaniu dotyczącym wykonania środków zabezpieczających właściwy jest sąd, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji.”;

84) w art. 201 po § 2c dodaje się § 2d w brzmieniu:

„§ 2d. Na postanowienia, o których mowa w § 2, 2a i 2c oraz wydane na podstawie art. 94 § 3, art. 96 § 1 i 3, art. 97 § 1 i 2 oraz art. 98 Kodeksu karnego, przysługuje zażalenie.”;

85) w art. 203 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Za sporządzenie opinii określonej w § 1 wynagrodzenie nie przysługuje.”;

86) w art. 204 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Na postanowienie w przedmiocie dalszego stosowania środka zabezpieczającego przysługuje zażalenie.”;

87) w art. 206 § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. W przedmiocie umorzenia kosztów sądowych lub pieniężnej kary porządkowej orzeka sąd, stosując odpowiednio art. 51.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 mają odpowiednie zastosowanie do wykonania orzeczenia o nawiązce na rzecz Skarbu Państwa oraz o przepadku, jeżeli jego przedmiotem jest kwota pieniężna.”;

88) w art. 212a:

a) w § 4 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) był sprawcą zgwałcenia, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu albo znęcał się nad skazanym, ukaranym lub tymczasowo aresztowanym,”,

b) po § 4 dodaje się § 5 i 6 w brzmieniu:

„§ 5. Tymczasowo aresztowanego, objętego ochroną na mocy ustawy o świadku koronnym, można osadzić za jego zgodą w oddziale lub celi, o których mowa w § 2.”,

§ 6. W oddziale lub celi, o których mowa w § 2, można ponadto osadzić tymczasowo aresztowanego, o którym mowa w § 3.”;

89) art. 213 otrzymuje brzmienie:

„Art. 213. § 1. W wypadkach określonych w Kodeksie postępowania karnego tymczasowe aresztowanie wykonuje się poza aresztem śledczym w zakładzie opieki zdrowotnej lub zakładzie leczenia odwykowego wskazanym przez organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje. Organ ten określa również warunki umieszczenia tymczasowo aresztowanego we wskazanym zakładzie.

§ 2. Koszty pobytu tymczasowo aresztowanego w tych zakładach ponosi organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.”;

90) w art. 217 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, może zezwolić na udzielenie widzenia w sposób umożliwiający bezpośredni kontakt tymczasowo aresztowanego z osobą odwiedzającą.”;

91) w art. 217a § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zatrzymania, cenzury lub nadzoru korespondencji tymczasowo aresztowanego dokonuje organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, chyba że organ ten zarządzi inaczej.”;

92) art. 217b otrzymuje brzmienie:

„Art. 217b. § 1. Korespondencję tymczasowo aresztowanego przesyła się za pośrednictwem organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje. W wypadku gdy tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji kilku organów, jego korespondencję przesyła się temu organowi, którego postanowienie wprowadzono do wykonania jako pierwsze, chyba że organy te zarządzą inaczej.

§ 2. Korespondencję tymczasowo aresztowanego z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Rzecznikiem Praw Dziecka oraz organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka przesyła się bezpośrednio do adresata.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio do korespondencji tymczasowo aresztowanego z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innymi organami państwowymi oraz organami samorządu terytorialnego, chyba że organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, zarządzi inaczej.

§ 4. Korespondencję, o której mowa w § 2 i 3, administracja aresztu śledczego doręcza lub podaje do wiadomości tymczasowo aresztowanemu, który podpisem i datą potwierdza jej odbiór lub przyjęcie jej treści do wiadomości. W przypadku odmowy potwierdzenia czyni się o tym wzmiankę na piśmie urzędowym lub potwierdzeniu odbioru.”;

93) w art. 222 w § 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) pozbawienie lub ograniczenie możliwości dokonywania zakupów artykułów żywnościowych lub wyrobów tytoniowych, na okres do 1 miesiąca,”;

94) w art. 225 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sąd wojskowy pierwszej instancji lub inny sąd równorzędny,”;

95) art. 234 otrzymuje brzmienie:

„Art. 234. § 1. Skazany odbywający karę aresztu wojskowego może otrzymywać nagrody przewidziane w art. 138 § 1, z tym że czas widzenia określonego w art. 138 § 1 pkt 7 nie może przekroczyć 60 godzin.

§ 2. Skazany odbywający karę aresztu wojskowego otrzymuje w dniu Święta Wojska Polskiego od dyrektora zakładu karnego zezwolenie na widzenie poza obrębem zakładu, chyba że przemawia przeciwko temu brak postępów w szkoleniu wojskowym.

§ 3. Do zezwolenia określonego w § 2 stosuje się odpowiednio przepisy art. 139 § 1, 2, 7 i 8 oraz art. 140.”;

96) uchyla się art. 241;

97) w art. 242:

a) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Użyte w niniejszym kodeksie określenie „zakład karny” oznacza także oddział zakładu karnego w areszcie śledczym, a „areszt śledczy” oznacza także oddział aresztu śledczego w zakładzie karnym.”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Określenie „sąd” bez bliższego sprecyzowania oznacza sąd powszechny lub wojskowy określony w art. 3 § 1 i 1a, z tym zastrzeżeniem, że art. 6 § 1, art. 7, art. 8 § 2, art. 10, art. 11 § 1, art. 13 i 15 oraz art. 18 – 24 stosuje się odpowiednio do sądu penitencjarnego lub innego sądu właściwego na podstawie niniejszego kodeksu.”,

c) § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. Przez pojęcie kontroli rozmowy w trakcie widzenia lub rozmowy telefonicznej rozumie się zapoznanie się z jej treścią oraz możliwość przerwania jej lub utrwalenia.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. Jeżeli ukarany uchyla się od odbywania kary ograniczenia wolności lub

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 106, poz. 672, Nr 152, poz. 1017 i 1018, Nr 217, poz. 1427 i Nr 225, poz. 1466.

nałożonych na niego obowiązków, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary aresztu. W przypadku gdy ukarany wykonał część kary ograniczenia wolności, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary aresztu w wymiarze odpowiadającym karze ograniczenia wolności pozostałej do wykonania przyjmując, że jeden dzień zastępczej kary aresztu jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności.”;

2) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. § 1. Jeżeli egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna, sąd może zamienić grzywnę na pracę społecznie użyteczną, określając czas jej trwania. Praca społecznie użyteczna trwa najkrócej tydzień, najdłużej 2 miesiące. Przepisy art. 20 § 2 i art. 21 § 1 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Jeżeli egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary aresztu, gdy:

- 1) ukarany oświadczy, że nie wyraża zgody na podjęcie pracy społecznie użytecznej zamienionej na podstawie § 1 albo uchyla się od jej wykonania, lub
- 2) zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną jest niemożliwa lub niecelowa.

§ 3. Zarządzając wykonanie zastępczej kary aresztu sąd przyjmuje, że jeden dzień zastępczej kary aresztu jest równoważny grzywnie od 20 do 150 złotych; kara zastępcza nie może przekroczyć 30 dni aresztu.”;

3) uchyla się art. 26.

Art. 3. W ustawie z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49 , poz. 223, z późn. zm.⁵⁾) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W sprawach karnych uiszcza się opłaty od następujących wniosków i próśb:

- 1) od wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności albo kary ograniczenia wolności – 80 zł,
- 2) od wniosku o udzielenie przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności albo kary aresztu – 60 zł,
- 3) od wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie – 45 zł,
- 4) od wniosku o zwolnienie z odbywania reszty kary ograniczenia wolności albo środka karnego – 45 zł,

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. Nr 89, poz. 443, z 1996 r. Nr 156, poz. 779 oraz z 2003 r. Nr 229, poz. 2272.

- 5) od wniosku o warunkowe zawieszenie wykonania odroczonej kary pozbawienia wolności – 100 zł,
- 6) od wniosku o warunkowe zwolnienie z odbycia reszty kary pozbawienia wolności w trybie art. 155 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego – 100 zł,
- 7) od wniosku o zatarcie skazania – 45 zł,
- 8) od ponownej prośby o ułaskawienie – 45 zł,
- 9) od wniosku o wznowienie postępowania – 150 zł.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 68:

a) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Sąd podejmuje postępowanie karne, jeżeli okoliczności, o których mowa w § 2, zaistnieją po udzieleniu sprawcy pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora zawodowego, chyba że przemawiają przeciwko temu szczególne względy.”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Warunkowo umorzonego postępowania nie można podjąć później niż w ciągu roku od zakończenia okresu próby.”;

2) w art. 74 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W przypadku gdy skazany został oddany pod dozór lub zobowiązany do wykonywania obowiązków w okresie próby, wniosek o określenie czasu i sposobu wykonania nałożonych obowiązków może złożyć również sądowy kurator zawodowy, a także osoba godna zaufania lub przedstawiciel stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, o której mowa w art. 73 § 1.”;

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 78.

3) w art. 75:

a) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Sąd zarządza wykonanie kary, jeżeli okoliczności, o których mowa w § 2, zaistnieją po udzieleniu skazanemu pisemnego upomnienia przez sądowego kuratora zawodowego, chyba że przemawiają przeciwko temu szczególne względy.”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Zarządzenie wykonania kary nie może nastąpić później niż w ciągu roku od zakończenia okresu próby.”,

c) po § 4 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Jeżeli skazany został oddany pod dozór lub zobowiązany do wykonania obowiązków w okresie próby, wniosek o zarządzenie wykonania kary może złożyć również sądowy kurator zawodowy, a także osoba godna zaufania lub przedstawiciel stowarzyszenia, instytucji albo organizacji społecznej, o której mowa w art. 73 § 1.”;

4) w art. 76 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem roku od zakończenia okresu próby.”;

5) w art. 77 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Skazanego na karę pozbawienia wolności sąd zwalnia warunkowo z odbycia reszty kary tylko wówczas, gdy jego postawa, właściwości i warunki osobiste oraz zachowanie po popełnieniu przestępstwa i w czasie odbywania kary uzasadniają przekonanie, że skazany po zwolnieniu będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa.”;

6) w art. 79 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepis art. 78 § 3 stosuje się odpowiednio, jeżeli chociażby jedna z niepodlegających łączeniu kar, które skazany ma odbyć kolejno, jest karą 25 lat pozbawienia wolności lub dożywotniego pozbawienia wolności.”;

7) w art. 80 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W razie warunkowego zwolnienia z kary 25 lat pozbawienia wolności lub dożywotniego pozbawienia wolności okres próby wynosi 10 lat.”;

8) art. 81 otrzymuje brzmienie:

„Art. 81. W razie odwołania warunkowego zwolnienia ponowne warunkowe zwolnienie nie może nastąpić przed upływem roku od osadzenia skazanego w zakładzie karnym, a w wypadku kary 25 lat pozbawienia wolności lub kary dożywotniego pozbawienia wolności przed upływem 5 lat.”;

9) art. 82 otrzymuje brzmienie:

„Art. 82. § 1. Jeżeli w okresie próby i w ciągu roku od jej zakończenia nie odwołano warunkowego zwolnienia, karę uważa się za odbytą z chwilą warunkowego zwolnienia.

§ 2. W wypadku objęcia wyrokiem łącznym kary, z odbywania której skazany został warunkowo zwolniony, na poczet orzeczonej kary łącznej zalicza się jedynie okres faktycznego odbywania kary.”;

10) art. 83 otrzymuje brzmienie:

„Art. 83. Skazanego na karę ograniczenia wolności, który odbył przynajmniej połowę orzeczonej kary, przy czym przestrzegał porządku prawnego i sumiennie wykonywał wskazaną pracę, jak również spełnił nałożone na niego obowiązki i orzeczone środki karne, sąd może zwolnić od reszty kary, uznając ją za wykonaną.”;

11) w art. 84a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Uznanie za wykonane obowiązku lub zakazu, o których mowa w § 1, nie może nastąpić bez zasięgnięcia opinii biegłych.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307.

1) w art. 213 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W postępowaniu należy ustalić tożsamość oskarżonego, jego numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – numer i nazwę dokumentu stwierdzającego tożsamość oraz nazwę organu, który wydał dokument, a także wiek oskarżonego, jego stosunki rodzinne i majątkowe, wykształcenie, zawód i źródła dochodu oraz dane o jego karalności, a w miarę możliwości również Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP).”;

2) w art. 291 po § 2 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. W razie popełnienia przestępstwa, z urzędu może nastąpić zabezpieczenie wykonania orzeczenia o kosztach sądowych w postępowaniu karnym na mieniu oskarżonego.

§ 4. Zabezpieczenie wykonania orzeczenia zwrotu korzyści majątkowej może z urzędu nastąpić na mieniu podmiotu wymienionego w art. 52 Kodeksu karnego.”;

3) art. 549 otrzymuje brzmienie:

„Art. 549. O podjęciu postępowania warunkowo umorzonego sąd orzeka na wniosek oskarżyciela, pokrzywdzonego lub sądowego kuratora zawodowego albo z urzędu.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. Do wykroczeń skarbowych nie mają zastosowania przepisy części ogólnej Kodeksu wykroczeń.”;

2) uchyla się art. 183;

3) w art. 184 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli wymierzona kara grzywny została uiszczona lub ściągnięta od podmiotu odpowiedzialnego posiłkowo tylko w części, przepisy art. 45 § 1, 2 i 4 oraz art. 46 Kodeksu karnego wykonawczego stosuje się odpowiednio.”;

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 66, poz. 410, Nr 215, poz. 1355 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 8, poz. 39, Nr 157, poz. 1241, Nr 168, poz. 1323, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 88, poz. 583, Nr 127, poz. 858 i Nr 151, poz. 1013.

4) w art. 185 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna, sąd może zamienić karę grzywny na pracę społecznie użyteczną, określając czas jej trwania. Praca społecznie użyteczna trwa najkrócej 7 dni, najdłużej – 3 miesiące; określa się ją w dniach i miesiącach.”;

5) art. 186 otrzymuje brzmienie:

„Art. 186. § 1. Jeżeli egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności, gdy:

- 1) ukarany oświadczy, że nie podejmie pracy społecznie użytecznej zamienionej na podstawie art. 185, bądź uchyla się od jej wykonania lub
- 2) zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną jest niemożliwa lub niecelowa.

§ 2. Zarządzając wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności, sąd przyjmuje, że jeden dzień pozbawienia wolności równoważny jest grzywnie wynoszącej od jednej pięćsetnej do jednej pięćdziesiątej górnej granicy ustawowego zagrożenia karą grzywny.

§ 3. Zastępcza kara pozbawienia wolności nie może przekroczyć 3 miesięcy; wymierza się ją w miesiącach i dniach.”;

6) art. 189 otrzymuje brzmienie:

„Art. 189. Do wykonania orzeczenia w części dotyczącej środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów lub środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku korzyści majątkowej stosuje się odpowiednio art. 179 § 1 niniejszego kodeksu oraz art. 27, 44, 51 i art. 187 – 195a Kodeksu karnego wykonawczego.”;

Art. 7. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133 poz. 848, z późn. zm.⁹⁾) w art. 54 po § 7 dodaje się § 8 w brzmieniu:

„§ 8. Przepis art. 213 § 1 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594, Nr 152, poz. 1016 i Nr 197, poz. 1307) wprowadza się następujące zmiany:

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 214, poz. 1344, Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 190 poz. 1474 i Nr 206, poz. 1598 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307 i Nr 225, poz. 1466.

1) tytuł tytułu V otrzymuje brzmienie:

„Wykonanie orzeczeń w zakresie należności sądowych”;

2) art. 119 otrzymuje brzmienie:

„Art. 119. Zapłata należności Skarbu Państwa z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych oraz grzywien orzeczonych w postępowaniu cywilnym, zwanych dalej „należnościami sądowymi”, może być umorzona, jeżeli natychmiastowe ich ściągnięcie byłoby połączone z niewspółmiernymi trudnościami lub groziłoby dłużnikowi zbyt ciężkimi skutkami.”;

3) art. 121 – 124 otrzymują brzmienie:

„Art. 121. Należności sądowe mogą być umorzone na wniosek dłużnika w całości lub w części, jeżeli wykazał on, że ze względu na swoją sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów nie jest w stanie ich uiścić, a ściągnięcie należności pociągnęłoby wyjątkowo ciężkie skutki dla niego lub jego rodziny. Do wniosku dłużnik powinien dołączyć oświadczenie, o którym mowa w art. 102 ust. 2.

Art. 122. Należności sądowe mogą być umorzone w całości lub w części z urzędu, jeżeli ich egzekucja okazała się bezskuteczna, a ponowne jej wszczęcie w późniejszym czasie byłoby bezcelowe.

Art. 123. O umorzeniu należności sądowych orzeczonych w postępowaniu przed sądami powszechnymi oraz przed Sądem Najwyższym rozstrzyga ostatecznie prezes sądu właściwego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji. Uprawnienia te przysługują również kierownikowi ośrodka zamiejscowego sądu lub przewodniczącemu wydziału zamiejscowego sądu.

Art. 124. 1. Wnioski o umorzenie należności sądowych wnosi się do prezesa sądu właściwego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji.

2. Po rozpoznaniu wniosku o umorzenie należności sądowych, albo w razie wystąpienia okoliczności dających podstawę do wszczęcia postępowania o umorzenie należności sądowych z urzędu, prezes sądu wydaje stosowne zarządzenie.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179,

poz. 1485, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 71 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie skazania osoby uzależnionej za przestępstwo pozostające w związku z używaniem środka odurzającego lub substancji psychotropowej na karę pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono, sąd zobowiązuje skazanego do poddania się leczeniu lub rehabilitacji w zakładzie opieki zdrowotnej; dozór jest obowiązkowy.”.

Art. 10. 1. Przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się również przy wykonywaniu orzeczeń, które stały się wykonalne przed dniem jej wejścia w życie.

2. W sprawach zakończonych prawomocnym orzeczeniem, w których grzywna, należności sądowe lub pieniężna kara porządkowa nie zostały wykonane, do wykonania orzeczenia w tym zakresie stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 11. Przepisów o właściwości miejscowej sądu w postępowaniu wykonawczym, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się w sprawach, w których orzeczenie uprawomocniło się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 12. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 176 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 176 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 143, poz. 962, Nr 213, poz. 1396 i Nr 228, poz. 1486.